

Ympäristökeskuksen (YMK) kommentit Kaarina Heikkonen 27.11.2012:

YMK:

Kallahden harju on kokonaisuudessaan aluetta, joka on vieraslajien poiston suhteen tärkeysjärjestyksen alkupäässä eli "kaikki pois mahdollisimman nopeasti"

HKR:

Vieraslajit=kurturuusu on prioriteettilistalla kärjessä. Tarkoituksena perustaa yhteishanke HKR-LIV-YMK. LIV on jo lupailut tulla mukaan ja rahoitusta.

YMK

Itämeren boreaalisia rantaniittyjä on myös Kallahden rantaniitty – luonnonsuojelualueen itä- ja pohjoispuolella. (Itämeren boreaaliset rantaniityt Kallahden Natura-alueella ja sen lähiympäristössä. Markku Heinonen. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen monisteita 3/2002.)

HKR:

Huomioidaan LHS:ssä. Jos teillä on kys. kuvioille jotain toimenpidetoiveita, otetaan ilolla vastaan. Myös Tuuli Ylikotila puhui LS-alueiden reuna-alueiden hoidon tärkeydestä.

YMK:

METSO-inventoinnin tulokset pitää myös huomioida. Ei taida olla isoja ristiriitoja hakkuutoimenpiteiden suhteen, koska ne näyttävät olevan suurimmaksi osaksi yksittäisten puiden poistoa. (Kartat ja kohdelomake liitteenä.)

HKR:

METSO-tulokset on huomioitu. Meillä on ollut alusta asti nyt lähettämäsi aineisto jo käytössä. METSO I- ja II-kohteilla ei tosiaan tule kuin paikoin yksittäisten puiden poistoa. Ja suurimmissa osin ei mitään toimenpiteitä. Lisäksi olen ehdottamassa itse sellaisia METSO-kohteita, joita ei ole Innoforin kartoituksessa otettu huomioon mm. Kuningattaressa.

YMK:

Sääksenvalkku-kohde olisi hyvä tarkistaa, ettei kuusetu liikaa. Puusto näyttää tiheältä LTJ:n ilmakuvassa. Toimenpiteet on paras tehdä jäisen maan aikaan. Laji viihtyy puolivarjossa. Alueella ei saa käyttää kosteikkoluontoa haavoittavia koneita. (Alue on kostea lehtoa (lähinnä tervaleppälehtoa), kasvi kasvaa ruoho- ja heinäkorpilaikuilla. Veden mereen pääsyä estävä kannas on tärkeä.)

HKR:

Voidaan laittaa tarvittaessa kys. kuvion toimenpide-ehdotukseen. Tässä kohdin poistettavat puu kannattaisi varmaan leimata teidän ja meidän väen yhteistyöllä kohteen tärkeyden ja luontojärjestöjen takia.

YMK:

Sääksenvalkun esiintymispaikalle rantaan suunniteltu reitti saa olla korkeintaan 1 m levyinen (Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös erityisesti suojeltavan lajin rajojen määrittämisestä 29.7.2003, No Luo 753).

HKR:

Tämä seikka on huomioitu.

YMK:

(Sääksenvalkku on erityisesti suojeltava, alueesta on Uudenmaan ympäristökeskuksen päätös. Vuonna 2003 laji oli vaarantunut mutta 2010 punaisessa kirjassa erittäin uhanalainen.)

Arvokkaita kasvillisuuskohteita on kolme. Tällä alueella ne tulee huomioida mahdollisimman tarkasti ja hoitaa LTJ:ssä kuvattujen arvojen mukaisesti. Ne ovat pääasiassa rantaniittyjä ja vaihettumismetsiä, jotka eivät ilmeisesti juuri hoitoa tarvitse – paitsi vieraslajien poistoa.

HKR:

Molemmat seikat huomioitu. Otan kiitollisuudella vastaan lisäksi kaikki kohteiden ominaispiirteitä parantavat toimenpide-ehdotukset.

YMK:

Leppäniemenkorpi- ja lehtoalueella kyseeseen tulee kuusten poistoa.

HKR:

Tällä varmaan viitataan ed. mainittuun Sääksenvalkku-kohteeseen: 30/93. Tässä kohdin poistettavat puu kannattaisi varmaan leimata teidän ja meidän väen yhteistyöllä kohteen tärkeyden ja luontojärjestöjen takia.

YMK:

Kallahden ulkoilupuiston arvokkaalle linnustoalueelle (295/99) on ehdotettu hoitotoimenpiteitä. On huomattava, että lintulajistossa on palokärki, töyhtö- ja hömötiainen, puukiipijä, sirittäjä (vaarantunut), leppälintu, uuttukyyhky, mahdollisesti kangaskiuru (reviiri kuivalla kankaalla -96). Palokärki ja puukiipijä ovat vanhojen metsien lajeja. Palokärki tarvitsee lahovillisia puita. Uuttukyyhky suosii vanhoja haavikoita. Alueella on myös luottamuksellisia pesimätietoja, sarvipöllö.

HKR:

Käytännössä kyseiseltä kohteella otetaan yksittäisiä puita vain parkkipaikan välittömästä läheisyydestä ja kaakkoiskulmasta tien läheltä.

YMK:

Kuningattaressa kivitasku; pesimälinnusto itse niemessä melko niukkaa. Kohteelle on merkitty luottamuksellisia pesimätietoja. Rivelinniemessä on luottamuksellisia pesimätietoja.

HKR:

OK.

YMK:

Kuningattaren lahdella tervalepikoiden lahoppuusto ja tiheiköt ovat avaintekijöitä (osalle alueesta ehdotettu yksittäisten puiden poistoa) Lehtimetsän ja ruoikoiden peruslajisto runsas, lisäksi uuttukyyhky, satakieli, punavarpunen (silmälläpidettävä), pensaskerttu, viiksitimali (silmälläpidettävä), silkkiuikku, pikkutikka, mustapääkerttu ja kultarinta, mahdollisesti harmaapäätikka.

HKR:

Hoitotoimenpiteet koskevat reittien ja tonttien välitöntä lähiympäristöä. Kaikki muu jää hoitotoimenpiteiden ulkopuolelle.

YMK:

koko Kallahdenniemi on arvokasta lepakoaluetta: pohjanlepakko, vesisiippa, viiksisipiä tai isoviiksisipiä, kaikki luontodirektiivin liitteen Iva lajeja. Niiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luonnosuojelulaki 49 §). Alue tulisi säilyttää mahdollisimman ennallaan, varsinkin rantapuusto tulee säilyttää. Viiksisipiä karttaa valoa (Kuningattaren tyvellä). Kohde siis huomiotava luonnonhoidossa, reittien suunnittelussa ja valaistuksessa.

HKR:

Rantapuustoon ei kajota missään. Suunnitelluille reiteille ei tulisi valaistusta.

YMK:

Pitkospuiden lisääminen on suositeltavaa kulumisen ehkäisyä.

HKR:

Pitkospuita rakennetaan herkimmälle luontokohteelle Leppänimeen tyveen.

YMK:

Minkälainen reittiratkaisu on jäänkestävä?

HKR:

Askelkiviratkaisu pahimmille tulvimisalueelle rantaniityllä.

YMK:

Parkkipaikka pitäisi maisemoida

HKR:

Parkkipaikka kunnostetaan ja sen välitön ympäristö maisemoidaan

YMK:

Ulottuuko suunnitelma vesialueille? Luonnonsuojeluohjelmassa on ehdotettu matalikkojen suojelua sekä rantaniityn länsi- että itäpuolella. Täytyy kysyä Tiialta, miten ne pitää huomioida. Alueelle on myös kaavailtu vedenalaista luontopolkua: kahlausta, snorklausta, sukellusta.

HKR:

Sikäli ulottuu, että ruovikot ovat mukana kuvioinnissa (ks. hoitoluokkakartta). Mutta niille ei ole ehdotettu toimenpiteitä. Niitäkin otetaan kiitollisuudella vastaan:)

YMK:

Miten ilkivaltaa voidaan torjua?

HKR:

Tästä LIV:in Hannu Airola puhui palaverissamme. On kuulemma vakava ongelma alueella. Esim. uimarannan grillipaikka purettiin tänä kesänä tämän takia. Lisäksi alueella on luvatonta pysäköintiä, ajelua, roskaamista, nuotientia yms. Nyt LIV on tehnyt kivistä ajoesteitä ja kaikki tiet on tukittu.

YMK:

Sisältyykö suunnitelmaan luontopolkuja tai muuta luonto-opastusta; ne olisivat tervetulleita, alueen geologiakin on tärkeä; harjun lisäksi siirtolohkareita ja mielenkiintoisia kivilajeja.

HKR:

Suunnitelluille reiteille olisi tarkoitus laittaa opasteita.

Luontojärjestöjen kommentit 18.6.2013:

Metsien hoito

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Sivulla 52 annetaan kuva siitä, että kaikki Leppäniemen harvennuskuviot ovat kuusikkoja. Tämä ei pidä paikkaansa siltä osin, että kuvion 22 valtapuu on mänty.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

Kuvion 22 valtapuu korjataan lopulliseen version teemakarttaan.

Vieraslajien torjunnasta

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Luonnonhoidossa on perustellusti kiinnitetty huomiota vieraslajien torjuntaan. Menettelyn toivoisi yleistyvän tulevissa aluesuunnitelmissa, jossa vastaavalla tavalla voitaisiin yksilöidä ne kuviot, joilla vieraslajien torjuntaa erityisesti tullaan suorittamaan.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

Pyrimme huomioimaan vieraslajit inventoinnin yhteydessä. Havaitut lajit merkitään suunnittelujärjestelmään, jonka jälkeen niistä voi tehdä yhteenvetoja ja esiintymiskarttoja.

Alueen reitistöä

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Vaikka Leppäniemen alueelle osoitetut uudet ulkoilureitit perustuvatkin voimassa olevaan asemakaavaan, niiden rakentamisen mielekkyyttä olisi tarpeen vielä kerran harkita. Kummatkin reitit sijoittuvat Kallahdenniemen paremmin säilyneiden osa-alueiden arvokkaille luontokohteille. Reittien rakentaminen lisää vääjäämättä häiriötä juuri näillä rauhallisemmilla osa-alueilla. Lisäksi niiden toteuttaminen laskee rantametsien puuston luonnontilaisuuden astetta ja lisää muutenkin nykyisellään arvometsiksi osoitettujen kuvioden hoitopainetta.

Kuningattaren alueelle esitetty rantareitti on mitä perustelluin. Sen sijaan kaksi esitettyä eteläpohjoissuuntaista lisäreittiä eivät ole välttämättömiä alueen virkistyskäytön kannalta - ne pirstovat turhaan aluetta.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

Kuningattaren etelä-pohjoisuussuuntaisista yhteyksistä on luovuttu. Leppäniemen reitti tasaa alueen käyttöpainetta ja vähentää osaltaan jo kuluneiden alueiden käyttöpainetta.

Lahopuuston jättämisestä

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Useille Kallahden metsäkuviolle on viime vuosikymmeninä annettu muodostua merkittäviä määriä lahopuuta. Lahopuu ei siis ole alueen metsissä uusi maisemaelementti, joten mitään esteitä metsien lahopuumäärien hallitulle kasvattamiselle ei jatkossakaan ole. Tämä koskee niin luontaisesti muodostuvaa lahopuuta kuin yksittäisten puiden poiston myötä syntyviä sahattuja runkoja. Näitä on perusteltua käyttää myös ei-toivottujen polkujen tukkimiseen mm. Kuningattaren alueella.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

Lahopuuta tullaan jättämään sekä pystyyn, että maahan. Lisäksi maapuita aiotaan käyttää kulun ohjaamiseen ja -estämiseen.

Arvokkaiden luontokohteiden sekä geologisesti tai geomorfologisesti arvokkaiden alueiden kartat

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Kallahden alueella on poikkeuksellisen paljon erilaisia, luontoon, lajistoon tai geologiaan liittyviä arvoja (s. 16-27) yhdellä alueella. Näiden hahmottamista helpottaisi, jos kohteet ja rajaukset esiteltäisiin kahden kartan sijasta kolmella kartalla.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

Karttojen määrää on lisätty viimeisimpään versioon.

METSO -selvitysten tulosten huomioinnista

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Kallahden osalta vuoden 2011 METSO -selvitykset on tehty eri kuviopohjalle (vanha suunnitelma) kuin mikä toimii nykyisen luonnoksen pohjana. Maastotarkastuksen perusteella METSO -selvitykset ovat lisäksi tuottaneet joidenkin yksittäisten kuvioiden (Kuningattaren alue) osalta vähemmän oikeellista tietoa kyseisten kuvioiden METSO -arvoista. Tästä huolimatta pidämme perusteltuna, että METSO -selvitysten kuviokohtaiset tulokset esitellään liitekartalla luvussa 2 muiden luonto- ja lajitietojen esittelyn yhteydessä. Tämä koskee niin Kallahtea kuin tuleviakin aluesuunnitelmia.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

METSO -kartta lisätty muun LTJ -tiedon yhteyteen.

Kuviokohtaiset huomiot

Kuvio 22:

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Kuviolle esitetty harvennushakkuu merkitsisi luontoarvojen heikentämistä ilman saavutettavia hyötyjä. Toimenpide tulisi korvata yksittäisten puiden poistolla teiden varresta. Pienpuustonhoito tulisi myös rajata teiden reunavyöhykkeisiin. Kuvion luonnontilaisen kaltainen puustorakenne antaisi perusteet sen osoittamiseksi arvometsäksi.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

Esitetty harvennushakkuu kohdistuu ainoastaan osalle kuvioita, tiheimpiin välijakson nuoren kuusikon ryhmiin. Harvennuksella, kuten myös pienpuuston hoidolla tähdätään kyseisen kuvion kerroksellisuuden ja sekapuustoisuuden parantamiseen, joten ehdotettu toimenpide parantaa kyseisen kuvion luontoarvoja pidemmän päälle. Kuvion luontoarvot ja sijainti eivät täytä arvometsän C5 kriteereitä.

Kuviot 23.1 ja 23.2:

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Kuvioilla on tarpeen ainoastaan niille esitetty taimikonhoito. Hakkuutoimenpiteisiin kirjattu ylispuustoisien taimikon hoito tulee poistaa.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

OK.

Kuviot 42, 43,44, 47 ja 48:

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Ulkoilukäyttö edellyttää kaatumavaarallisten puiden alas ottoa, mutta nämä kannattaa jättää maalahopuiksi.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

Suuri osa puustosta tulee jäämään maapuiksi, mutta runsaan pysty- ja maalahopuustoon määrän takia kaikkea ei voi jättää maiseman, viihtyisyyden ja

ulkoilukäytön takia.

Parkkipaikan länsipuoliset kuviot (27,30 ym.):

Luontojärjestöjen kommentti 24.4.2013:

Alueelle kaavaillut maltilliset, valoaukkojen luomiseen tähtäävät yksittäisten puiden poistot ovat tällä kohteella perusteltuja.

HKR:n vastaus 18.6.2013:

OK.